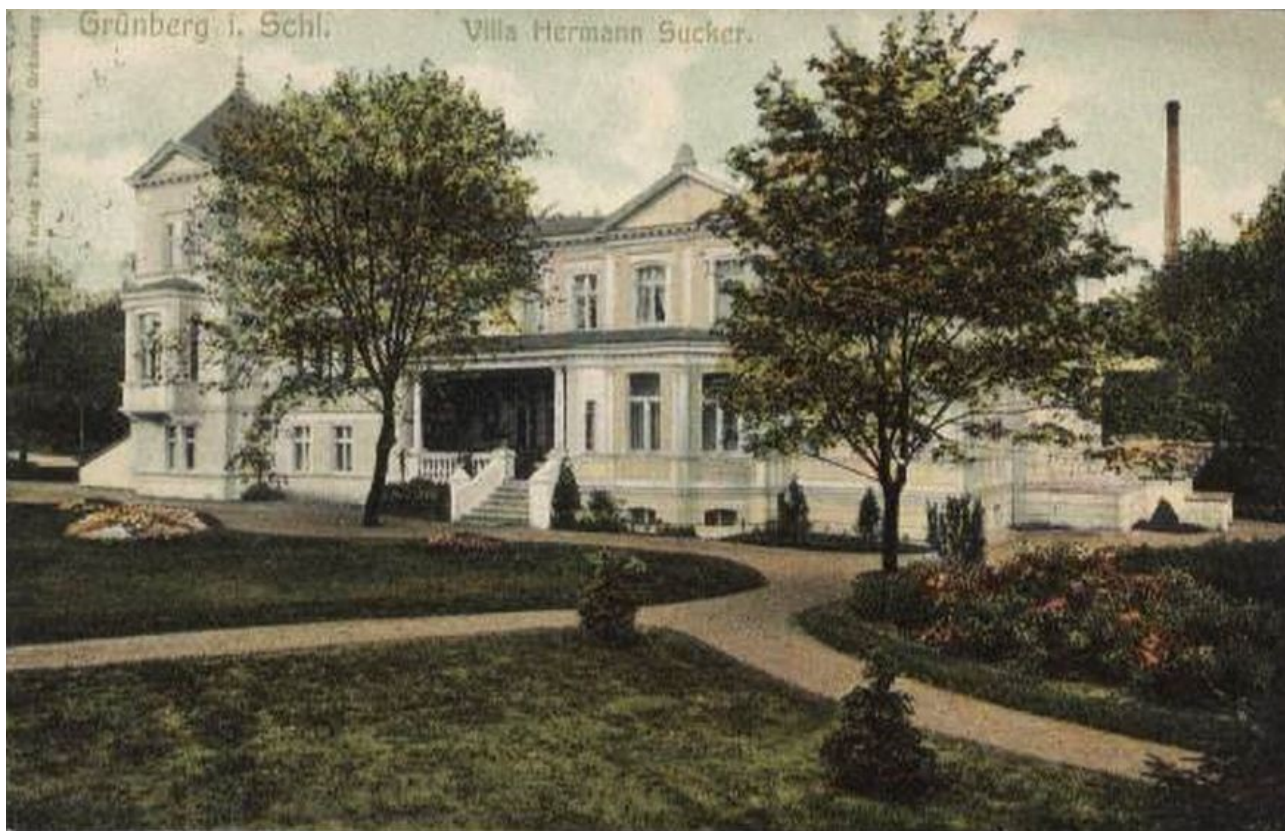

AUTORSKA PRACOWNIA ARCHITEKTONICZNA - JACEK BUŁAT
60-113 Poznań ul. Skalna 7 tel / fax +48 61 830 27 34 | biuro@bulat.com.pl

**PROGRAM PRAC RESTAURATORSKICH
DOTYCZĄCY ZABYTKOWEGO OGRODZENIA OGRODU
WILLOWEGO NA TERENIE REGIONALNEGO CENTRUM
ANIMACJI KULTURY W ZIELONEJ GÓRZE**

PRZY UL. HENRYKA SIENKIEWICZA 11 W ZIELONEJ GÓRZE

Ilustracja 1: Willa Hermana Suckera - pocztówka z początku XXw.

Autor opracowania:
mgr inż. arch. Michał Bułat

Poznań, wrzesień 2020

(pusta strona)

SPIS ZAWARTOŚCI

1. Przedmiot opracowania	str. 5
2. Cel opracowania	str. 5
3. Materiały wykorzystane w dokumentacji	str. 5
4. Zagadnienia historyczne	str. 5
5. Stan zachowania i opis ogrodu	str. 6
6. Stan zachowania i opis ogrodzenia	str. 6
7. Cel oraz założenia konserwacji i restauracji	str. 6
8. Program prac konserwatorskich i restauratorskich	str. 7
9. Indeks ilustracji	str. 10
10. Część rysunkowa	
Projekt zagospodarowania terenu	rys. nr 000
Ogrodzenie zabytkowe	rys. nr DZ.006

UWAGA !

Wszystkie przywołane w treści dokumentacji (opis + rysunki + zestawienia) nazwy własne wyrobów i materiałów budowlanych oraz ich producentów, należy traktować jako wskazanie standardu jakościowego i propozycję techniczną rozwiązania budowlanego. W realizacji obiektu można stosować materiały zamienne o nie gorszych parametrach po uprzednim uzgodnieniu z projektantem. Uwaga dotyczy projektów wszystkich branż.

Zmiany należy każdorazowo uzgodnić z projektantem i Inwestorem, którzy są odpowiedzialni za dotrzymanie standardów jakościowych, koordynacyjnych, serwisowych i ostateczny wygląd obiektu. Zastosowane w obiekcie urządzenia i materiały budowlane muszą posiadać wszystkie wymagane polskim prawem atesty, aprobaty, dopuszczenia itp. oraz spełniać wszelkie wymagania UE.

UWAGA! Niniejsze opracowanie należy rozpatrywać łącznie z projektem architektonicznym oraz z wszystkimi projektami branżowymi.

UWAGA! Nie wbudowywać oraz nie umieszczać elementów pękniętych, obtłuczonych lub uszkodzonych w jakikolwiek inny sposób!

1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest projekt renowacji zabytkowego ogrodzenia ogrodu willowego obecnego Regionalnego Centrum Kultury w Zielonej Górze, pierwotnie ogrodu willi Hermana Suckera. Budynek wraz z ogrodem został wybudowany w 1903 roku. Ogród willowy znajduje się w Zielonej Górze przy ul. Henryka Sienkiewicza 11 (działka nr 218 obręb 31) i wpisany jest do rejestru zabytków pod nr L-282/A.

2. Cel opracowania

Celem opracowania jest przedstawienie proponowanego postępowania restauratorskiego dotyczącego technologii renowacji ogrodzenia.

3. Materiały wykorzystane w dokumentacji

- Projekt Budowlany pt.: "Rozbudowa i nadbudowa budynków RCAK w Zielonej Górze"
- Inwentaryzacja dendrologiczna drzewostanu z 2016 r.

oprac. mgr inż. Agata Kusznierecz-Sikora

- Zdjęcia i pocztówki historyczne

4. Zagadnienia historyczne

Willa Hermana Suckera (od 1880 r. właściciela zakładu produkującego maszyny włókiennicze), która została zbudowana w 1903 roku przy dzisiejszej ul. Sienkiewicza. Była to okazała, elegancka willa, w której istniały sale kominkowe, pokoje ozdobione brokatowymi tapetami lub boazerią, niekiedy wyściełane jedwabiem. Na wyposażeniu pałacyku były także parkiety, kryształowe żyrandole i stylowe, ekskluzywne meble obite również jedwabiem lub skórą. Willę otaczał niewielki park i okazały ogród z pergolami oraz płytkim basenem. W 1945 r. podczas ofensywy radzieckiej willa zamieniona została w szpital wojskowy. Po drugiej wojnie w rezydencji Suckerów zamieszkał Roman Mazurkiewicz – kompozytor i malarz, ówczesny wicestarosta, przedwojenny burmistrz Grodziska Wlkp., autor granego codziennie z ratusza hejnału Zielonej Góry. Następnie willę zaadaptowano na potrzeby placówki użyteczności publicznej. Po 1955 r. krótko znajdowała się tu szkoła specjalna, a później Wojewódzka Poradnia Kulturalno-Oświatowa, a także internat Studium Nauczycielskiego. W 1960 roku utworzono Wojewódzki Dom Kultury, który funkcjonował najdłużej - aż 30 lat. W 1990 roku WDK przekształcono w Wojewódzki Ośrodek Metodyki Upowszechniania Kultury. Od roku 1996 budynek należy do Regionalnego Centrum Animacji Kultury. W 2012 r. zakończono renowację zabytkowej sali na parterze budynku – niegdyś zwanej salą lustrzaną. Dziś jako „Sala Magnacka” jest przygotowana do różnorodnej działalności.

5. Stan zachowania i opis ogrodu

W ogrodzie występuje 135 egzemplarzy drzew i krzewów. Przeważają wśród nich drzewa i krzewy liściaste, drzewa iglaste są w mniejszości.

Na terenie ogrodu utwardzony jest fragment przy wjeździe od ul. Sienkiewicza (stanowiący parking i drogę dojazdową do tylnego wejścia willi) oraz taras po wschodniej stronie budynku. W głębi ogrodu nie występują ścieżki utwardzone dla pieszych.

6. Stan zachowania i opis ogrodzenia

Ogród willowy jest wpisany do rejestru zabytków łącznie z ogrodzeniem od strony północnej, zachodniej i wschodniej.

Od strony północnej (ul. Sienkiewicza) ogrodzenie wykonane zostało z murowanego cokołu i słupów oraz daszkami z kamienia sztucznego (betonu). W przęsłach zastosowano wypełnienie z prętów stalowych lub murowane. Na elementach murowanych widać pozostałości wielu warstw tynku i farby.

Od strony zachodniej (przedłużenie ul. Kraszewskiego) ogrodzenie wykonano w całości jako murowane i otynkowane. Na elementach widać pozostałości wielu warstw tynku i farby.

Dodatkowo ogrodzenie zostało na fragmentach przysypane ziemią ok 0,5-1m

Od strony wschodniej ogrodzenie wykonano w całości jako murowane i otynkowane. Na elementach widać pozostałości wielu warstw tynku i farby. Dodatkowo część ogrodzenia została rozebrana i zastąpiona murem stanowiącym ścianę zewnętrzną budynku położonego na działce sąsiedniej.

Stan wszystkich elementów murowanych i betonowych ogrodzenia jest bardzo słaby – widoczne zawilgocenia, złuszczone tynk i farba. Elementy stalowe w części zachodniej zachowane są w stopniu dobrym z zaleceniem ich bieżącej konserwacji.

Formę i wymiary ogrodzenia pokazano na rysunku.

7. Cel oraz założenia konserwacji i restauracji

Głównym założeniem i celem restauracji ogrodu willowego przy ul. Sienkiewicza 11 jest przywrócenie jego pierwotnego charakteru, poprzez rekultywację zieleni niskiej i wysokiej, renowację zabytkowego ogrodzenia, odtworzenie historycznego układu ścieżek spacerowych i elementów małej architektury oraz zabezpieczenie substancji zabytkowej przed niekorzystnym wpływem środowiska.

Dodatkowo planowane jest odtworzenie przejść dla pieszych w ogrodzeniu od strony zachodniej – widoczne miejsca po zamurowanych furtkach oraz odtworzenie bramy wjazdowej. Pierwotnie ogrodzenie składało się z murowanych, otynkowanych słupów i cokołów z wypełnieniem w formie metalowych, kutych przęseł (tak jak aktualnie od strony ul.

Sienkiewicza). Natomiast na przestrzeni lat dawne ażurowe przęsła zastąpiono litym, otynkowanym murem, a w sąsiedztwie dawnej drugiej bramy wybudowano wtórne obiekty (gospodarcze, garaże). Ww. przekształcenia utrudniają odtworzenie dawnej lokalizacji drugiej bramy. Z uwagi na potrzebę wprowadzenia drugiego wjazdu na teren nieruchomości zaprojektowano bramę wraz z furtami w przybliżonej lokalizacji względem tej pierwotnej.

8. Program prac konserwatorskich i restauratorskich

Program restauratorski jest programem ramowym, opartym na analizie wizualnej obiektu, założenia i postępowanie restauratorskie mogą więc podczas prac ulec zmianie, dlatego też wszelkie prace przy obiekcie powinny być prowadzone pod ścisłym nadzorem konserwatorskim. Zaproponowane w niniejszym opracowaniu materiały i ich producenci podani zostali jako przykładowi, więc dopuszcza się zastosowanie innych materiałów, lecz o równoważnych parametrach. Stosowane do robót materiały powinny posiadać atesty lub dopuszczenia do stosowania w zabytkach i odpowiadać obowiązującym normom.

UWAGA!

Przed rozpoczęciem prac restauratorskich należy wykonać dokumentację fotograficzną i opisową stanu zachowania elementów zabytkowych.

PRACE PRZYGOTOWAWCZE – WYCINKA ZIELENI

W ramach prac przygotowawczych należy wyciąć 10 szt. drzew rosnących bezpośrednio przy ogrodzeniu od strony ul. Kraszewskiego. Drzewa te zagrażają bezpieczeństwu ogrodzenia oraz powodują jego degradację. Wycinkę należy wykonać zgodnie z warunkami zawartymi w decyzji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.

OCZYSZCZENIE TYNKÓW

W pierwszej kolejności należy skuć wszystkie zasolone i zniszczone tynki w dolnej części ogrodzenia i wszędzie tam gdzie są odparzone. Usunąć farby i zabrudzenia z tynków, mechaniczne lub mechaniczno/chemiczne.

Farby zeszlifować, resztki można usunąć preparatem spulchniającym powłoki malarskie typu Remmers AGE lub równoważnym dedykowanym obiektom zabytkowym i zmyć rozmiękczone warstwy gorącą wodą z detergentem pod ciśnieniem lub parą wodną. Alternatywnie - delikatne piaskowanie urządzeniem typu Rotec lub równoważne dedykowane obiektom zabytkowym (dobrane na powierzchni próbnej ścierniwo i ciśnienie),

Opis parametrów preparatu typu Remmers AGE lub równoważnego dedykowanego obiektom zabytkowym : niealkaliczna pasta czyszcząca, emulgująca w wodzie, preparat do usuwania powłok malarskich, produkt czyszczący o konsystencji pasty, emulgujący w

wodzie. Długi czas aktywności, dzięki czemu skutecznie usuwa także mocno przylegające warstwy farb i lakierów, konsystencja pasty, nie zawiera alkaliów, N-metylo-pyrrolidonu, ulega biodegradacji, odczyn pH ok.8,5

Zużycie: 0,40 l AGE /m²

W każdej z opcji końcowe spłukanie z powierzchni pyłów wykonać gorącą wodą z dodatkiem detergentu.

Opis preparatu typu Remmers Clean SL lub równoważnego dedykowanego obiektom zabytkowym: środek chemiczny do dokładnego czyszczenia z brudu, nawarstwień zabrudzeń, kurzu, oleistych i tłustych osadów na podłożach mineralnych, roztwór skutecznie działających środków powierzchniowo-czynnych, koncentrat – zawartość substancji powierzchniowo czynnych: ok. 10 %, odczyn pH: 11,5

WZMOCNIENIE MURU

Wzmocnienie pozostawionych osłabionych tynków wykonanych z mas mineralnych oraz odsłoniętej po skuciu tynków powierzchni muru ceglanego wykonać wodnym preparatem krzemianowym.

Opis preparatu typu Remmers Hydro SF lub równoważnego dedykowanego obiektom zabytkowym: preparat krzemianowy oparty na wodnym szkle potasowym, służący do wzmacniania murów i zapraw spodnich przed pokryciem zaprawami mineralnymi. Dobra penetracja na wstępnie namoczonych podłożach.

Szybki efekt wzmocnienia.

UWAGA:

Miejscach mocowania metalowego elementu płotu gdzie nastąpiło odspojenie fragmentów słupków należy odbudować przez przemurowanie.

IZOLACJA POZIOMA

Celem zatrzymania degradacji dolnych partii muru z powodu podciągania wilgoci z gruntu i związanym z tym krystalizacji soli należy wykonać izolację poziomą.

Zalecamy wykonać przeponę poziomą metodą iniekcji specjalnym, bezrozpuszczalnikowym kremem na bazie silanów typu Remmers Kiesol C lub równoważny dedykowany obiektom zabytkowym.

Aby to wykonać należy wywiercić otwory jednorzędowo, poziomo w spoinie, odstępy między otworami 12 cm, średnice otworów 12 mm. Głębokość otworu powinna być o ok. 2 cm mniejsza od grubości muru. Otwory wierci się zazwyczaj na poziomie terenu lub na pierwszej spoinie ponad terenem.

Z otworów należy usunąć pył wiertniczy np. przez przedmuchanie sprężonym niezaolejonym powietrzem, odessanie lub przepłukanie wodą.

W otwór wkłada się jak najgłębiej lancę iniekcyjną o średnicy dopasowanej do średnicy otworu.

Przez powolne wyciskanie kremu typu Remmers Kiesol C lub równoważnego dedykowanego obiektom zabytkowym przy jednoczesnym wysuwaniu lancy iniekcyjnej należy osiągnąć całkowite wypełnienie otworów.

Natychmiast po wprowadzeniu kremu iniekcyjnego w otwory, należy zamknąć te otwory zaprawą typu Remmers WP DS Levell lub równoważną dedykowaną obiektom zabytkowym. Zaprawę należy wprowadzić na ok 2 cm w otwory iniekcyjne.

Powierzchnie ścian do wysokości 30 cm powyżej poziomu wiercenia otworów oraz kilkanaście poniżej zaleca się uszczelnić szlamem uszczelniającym typu Remmers WP Sulfatex lub równoważnym dedykowanym obiektom zabytkowym w systemie typu Remmers Kiesol lub równoważnym dedykowanym obiektom zabytkowym (spryskać podłoże preparatem typu Kiesol lub równoważnym dedykowanym obiektom zabytkowym rozcieńczonym 1:1 z wodą, nanieść pędzlem szlam typu Remmers WP Sulfatex lub równoważny dedykowany obiektom zabytkowym, następnie nanieść drugą warstwę szlamu). Aby to móc wykonać należy odsłonić fragment muru przysypanego ziemią.

REKONSTRUKCJA TYNKÓW

Rekonstrukcję tynków należy podzielić na dwie strefy. Pierwsza to wysunięta część cokołowa gdzie są widoczne znaczne zniszczenia spowodowane działaniem soli oraz strefa muru powyżej cokołu.

A. Rekonstrukcja tynków na zasolonych podłożach (cokół muru)

Zestaw przewidzianych do zastosowania w strefie zasolonej na elewacji – gładkich tynków renowacyjnych stosowanych przy zabytkach, składa się z następujących materiałów;

Opis: zaprawa szczepna, odporna na zasolenia, do przygotowania podłoża pod tynk, przy narzucie półkryjącym typu SP Prep. Lub równoważnym dedykowanym obiektom zabytkowym

Opis: tynk renowacyjny, hydrofobowy, przepuszczalny dla pary wodnej i przyspieszający wysychanie. Do naprawy i renowacji wilgotnych ścian. Min. grubość 1,5 cm typu SP Top White lub równoważnym dedykowanym obiektom zabytkowym.

B. Rekonstrukcja tynków na pozostałych gładkich płaszczyznach tynku

Powierzchnie murów niezasolonych pokryć obrzutką i lekkimi tynkami zwykłymi;

Opis zaprawa szczepna, sucha zaprawa tynkarska, odporna na zasolenia, do przygotowania podłoża pod tynk przy narzucie półkryjącym typu SP Prep. Lub równoważny dedykowanym obiektom zabytkowym.

Opis: lekki tynk wapienno-cementowy z perlitem, stosowany podczas renowacji

niezasolonych ścian zewnętrznych i wewnętrznych, o ziarnie 1 mm typu TCW Levell lub równoważnym dedykowanym obiektom zabytkowym.

OPRACOWANIE POWIERZCHNI TYNKÓW

Na gładkie tynki nałożyć warstwę mineralnej zaprawy wyrównującej fakturę tynków renowacyjnych i gładkich wapienno-cementowych.

Opis: zaprawa mineralna, tynk filcowany, zbrojony. Zaprawa tynkarska ma kolor starej bieli, jest plastyczna, łatwa do stosowania - ma dużą przyczepność.

Do wymalowań zastosować farbę silikonowa typu Remmers Color LA lub równoważną dedykowaną obiektom zabytkowym - chroniąca tynk, pozwalająca oddychać podłożu, odporną na porostanie przez glony. Dzięki swojemu mikroporowatemu charakterowi jest bliska farbom mineralnym. Posiada wysoką przepuszczalność pary wodnej i dwutlenku węgla $s_d \leq 0,05$ m, nie utrudnia reakcji karbonatyzacji, posiada dodatki glono i grzybobójcze, posiada efekt samooczyszczenia podczas deszczu.

ELEMENTY METALOWE

1. Mechaniczne oczyszczenie skorodowanych elementów metalowych poprzez piaskowanie lub z użyciem szczotek metalowych.
2. Wykonanie warstwy podkładu miedziowego lub żelazowego.
3. Pomalowanie farbą w kolorze czarnym mat lub grafit mat np: farbą poliuretanową dwuskładnikową – typu Lowigraf- pur , Polifarbu Łódź lub równorzędną innej firmy dedykowaną obiektom zabytkowym.
4. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej z opisowym i fotograficznym rejestrem przeprowadzonych zabiegów konserwatorskich.

Indeks ilustracji

Ilustracja 1: Willa Hermana Suckera - pocztówka z początku XXw.....	1
Ilustracja 2: Istniejące ogrodzenie od strony zachodniej - widoczne miejsce po furtce.....	12
Ilustracja 3: Istniejące ogrodzenie od strony zachodniej - widoczne miejsce po furtce.....	12
Ilustracja 4: Istniejące ogrodzenie od strony zachodniej - lokalizacja odtwarzanej bramy.....	13
Ilustracja 5: Widok na pergolę od strony północno-zachodniej.....	13
Ilustracja 6: Widok na pergolę od strony południowej.....	14
Ilustracja 7: Widok na ogród od strony północno-wschodniej.....	14
Ilustracja 8: Widok na ławkę parkową.....	15
Ilustracja 9: Widok na fontannę.....	15
Ilustracja 10: Widok na bramę wjazdową od strony północnej (ul. Sienkiewicza) - widoczny wzór latarni.....	16
Ilustracja 11: Widok na ogród od strony południowej.....	16

Ilustracja 2: Istniejące ogrodzenie od strony zachodniej - widoczne miejsce po furtce

Ilustracja 3: Istniejące ogrodzenie od strony zachodniej - widoczne miejsce po furtce

Ilustracja 4: Istniejące ogrodzenie od strony zachodniej - lokalizacja odtwarzanej bramy

Ilustracja 5: Widok na pergolę od strony północno-zachodniej

Ilustracja 6: Widok na pergolę od strony południowej

Ilustracja 7: Widok na ogród od strony północno-wschodniej

Ilustracja 8: Widok na ławkę parkową

Ilustracja 9: Widok na fontannę

Ilustracja 10: Widok na bramę wjazdową od strony północnej (ul. Sienkiewicza) - widoczny wzór latarni

Ilustracja 11: Widok na ogród od strony południowej